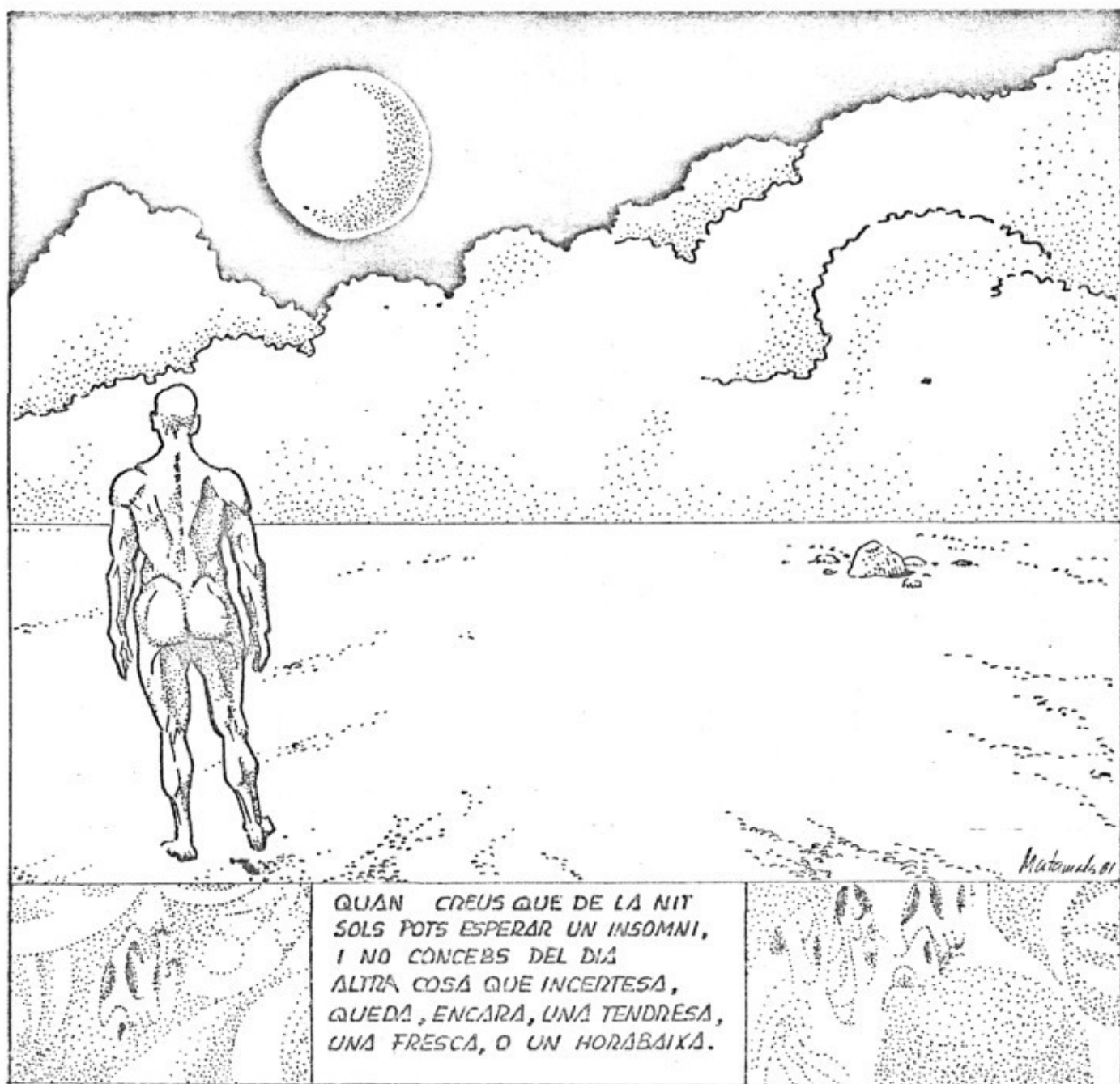

Flor de card

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

març de 1981

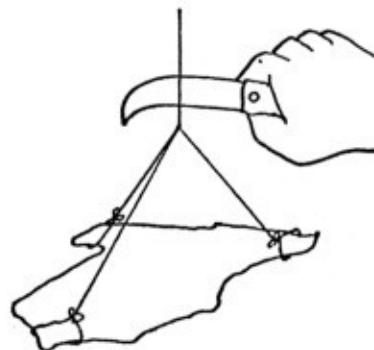

QUAN CREUS QUE DE LA NIT
SOLS POTS ESPERAR UN INSOMNI,
I NO CONCEBS DEL DIA
ALTRA COSA QUE INCERTESA,
QUEDA, ENCARA, UNA TENDRESA,
UNA FRESCA, O UN HORABAIXA.

Espanya és diferent

Un general anglès va anar a veure la seva primer ministre i li va dir : "Senyora, això no pot seguir així. De cada dia hi ha més terrorisme, més atur, més delinqüència, més assassinats, ... Això no pot continuar". I la Primer Ministre li va contestar: "Idè, general, a les pròximes eleccions no em voti a mi". I el general sortí satisfet de l'entrevista.

Sols quan a Espanya tinguem la seguretat de que els civils, els representants elegits pel poble, estan partdamunt les forces militars, podrem dir que vivim a un país democràtic. Perquè a un país democràtic, els militars, els policies, els guàrdies civils estan per a servir al poble, per a defensar aquest poble quan ho necessita, per a defensar la Constitució que el poble ha elegit, i per això el poble els posa i els paga. I jo crec que el primer responsable, el que ha de donar la seguretat de que fets com el del dia 23 de febrer no tornin passar és el govern d'aquest país. I vull dir aquí que el govern d'avui és el mateix que es va prendre a rialles l'Operació Galaxia. ¿Com és possible que a militars que volien fer un cop d'estat se'ls torni donar uns galons, quan lo normal seria llevar-los-els de cop? Aquest govern és el mateix que s'atreveix a dir que la democràcia estava consolidada. És el mateix que permetia a civils, militars, periòdics pronunciar-se contra la democràcia. En una paraula, és el mateix que durant cinc anys ens ha duit un país amb més terrorisme, més atur, més delinqüència, més intranquil·litat; i crec que ja ha arribat l'hora de dir al Primer Ministre que això no pot continuar, que aquest govern no ens serveix.

¿Què feien els informadors del Ministeri de Defensa? ¿Sabien els soldats de València que hi ha un article a la Constitució que diu que cap soldat està obligat a obeir ordres que vagin en contra de la Constitució o contra el Rei? Ens podríem fer aquí una quantitat de preguntes que necessiten una resposta clara i no una resposta de part d'un govern provissional que ningú no sap fins quan durarà, sinó respostes d'un govern fort que torni al poble aquesta tranquil·litat, a questa seguretat que es necessita per viure amb llibertat, per viure sense por. Un govern que sàpiga castigar tots els que vagin en contra de la llibertat dels altres, siguin terroristes de la ETA o feixistes com en Tejero.

Si pel carrer se sent dir -i se sent- que als militars implicats en el cop no se'ls farà res, o no se'ls castigarà així com toca, és que el poble està perdent la confiança en el seus governants, i això, senyors de la UCD, s'ha d'haver acabat. Si no teniu prou cap o si no bastau vosaltres totsols per a llevar aquesta intranquil·litat que pateix el poble, jo us demanaria que deixàsseu de pensar en uns interessos concrets, en uns interessos d'un parell i començàsseu, que ja és hora, a pensar en els interessos del poble, de l'obrer, de la joventut, de la dona, dels vells, i deixàsseu lloc també a unes altres persones abans de que sigui massa tard.

Vos deman un govern molt més fort.

Antoni Sansó

OPINIÓ

UNS CRISTIANS OPINEN SOBRE EL DIVORCI

Com a cristians i ciutadans, en exercici del dret a expressar-nos, volem fer arribar a l'opinió pública les reflexions que ens suscita la situació social de discussió sobre el divorci.

1.- Creim que el més important de la vida cristiana és l'amor. Jesús, a l'Evangeli, no mana ni prohibeix "coses"; parla més aviat d'actituds. Per això proposa unes metes i uns camins que hi condueixen. Totes les metes de l'Evangeli són d'una gran exigència: "Dona la teva vida pels altres". "Ofereix l'altra galta", "ven tot el que tens i dona-ho als pobres" Mai no podem donar per acabats els camins o tal vegada no tots caminarem

.../...

.../...

amb la mateixa perfecció. Jesús no obliga per llei. Ell convida per exigència amorosa.

2.- Creim que el matrimoni cristià és un camí fet per dues persones, ajudades per la comunitat, cap a una meta exigent. Tal vegada per les "no - ces d'or" una parella estigui aprop d'esser "dos en una sola carn", però quan es van casar, certament no ho eren. Començaren el camí de l'estabilitat i de la fidelitat. Camí que es fa amb dificultats tal volta insuportables per a alguns. Si Jesús no empra la força de la llei, nosaltres tampoc no l'hem d'emprar, ni per prohibir ni per castigar. Trobam a faltar una postura més fraternal que mostri indicis de comprensió pels homes i dones que passen per situacions difícils.

3.- No creim que el divorci sigui un bé en sí mateix, però no podem ignorar que en la realitat es donen situacions en què les relacions conjugals assolixen uns graus de deterioració que de mantenir-se poden provocar perjudicis irreparables per a tots els implicats, bloquejant-los a tots els nivells, individual, familiar i social. Així el divorci és un problema humà i social, i, per tant, exigeix solucions humanes i socials, vàlides tant per als creients com per als que no ho són. Ens sembla, doncs, inacceptable qualsevol tipus de discriminació o condemna que s'imposi als creients que s'acullin al dret de divorci. Divorci -nul·litat- que, per altra banda, l'església mateixa atorga.

4.- No ens sembla ni intel·lectualment ni cristianament honest afirmar que el matrimoni, qualsevol matrimoni, "és, per dret natural, intrínsecament indissoluble" ja que això suposa ignorar una realitat i una pràctica històrica que demostren precisament el contrari, i ignorar també una pràctica eclesiàstica actual, i en molts casos escandalosa, de les declaracions de nul·litat.

5.- Vivim en un estat pluralista i no confessional, que té unes lleis que defensen la llibertat religiosa de tots, com un dret de la persona. El Govern i els representants dels ciutadans (encara que siguin catòlics) són lliures de dictar lleis que regulin la convivència civil. Si dicten una llei sobre el divorci (ningú no té obligació de divorciar-se), estan en el seu dret.

6.- No creim que la defensa de la família, i molt menys de la familiaritat com un cristià l'entén, passi pel manteniment forçat d'un vincle que, per les raons que siguin, ha deixat d'existir. Ens alegraria molt que sempre l'Església utilitzàs en defensa dels oprimits de la nostra època, dels aturats, dels marginats i del poble, la mateixa força i influència que aplica a les qüestions morals, sexuals i familiars. Les condemnes del divorci són extremadament contundents, mentre que les condemnes de la injustícia i de la opressió acostumen a ser genèriques i dèbils.

7.- Desitjaríem que tota la legislació sobre el divorci estigui sempre a favor de les persones, principalment de les més dèbils i indefenses i que s'arbitrin tota classe de solucions per afavorir la fidelitat conjugal, l'estabilitat familiar, els drets dels fills i el bé social.

8.- Voldríem que l'Església potenciàs la preparació dels batejats per al sacrament del matrimoni i ajudàs pastoralment a evitar les causes que poden ser motiu de ruptura. La societat civil certament ha de promoure una preparació eficaç pel que fa a les dimensions humanes i socials del matrimoni.

9.- Opinam que és millor deixar totalment a les autoritats civils la funció de legislar i de jutjar en aquesta matèria, L'Església s'esforçarà a servir l'amor, la reconciliació i el perdó. Aquestes actituds, endemés, continuen sent per un cristià les primeres en tot conflicte.

10.- Demanam a l'Església -i ens demanam a nosaltres mateixos i a les nostres comunitats- seguir el camí difícil de l'Evangelí, d'acord amb la invitació de Jesús "si vols" i fomentar la vida de fe personal i comunitària, fe que doni vertader testimoni del Regne als homes d'avui. Que tots puguin dir: "Mirau com s'estimen". Sols així augmentarà el nombre dels que creuen i viuen la seva fe amb exigència.

GRUP PREVERES DEL PRIMER DIMARTS
CAPELLANS DE BARRIADES
"JUSTÍCIA I PAU"
COMUNITAT CRISTIANES DE MALLORCA

Espipellades, per J. Cortès

An es dos dies d'haver sortit Flor de Card, a sa revista d'es càfè de sa plaça ja hi faltava sa plana de ses "espipellades". Això pot voler dir dues coses: o que sa plana agrada tant que algú la vol guardar com a record, o que agrada tan poc que n'hi ha que s'estimen més que ningú no la llegeixi. Naturalment, jo me decant cap a sa primera possibilitat.

Segons diven es diaris, la UCD vol proposar que a ses pròximes eleccions municipals, en lloc d'elegir-lo es regidors, es batle sigui es primer de sa llista més votada. Així es pobles seran més governables, diven. Aquests re-punyeteros ja se'n deven haver temut de lo que passa a Sant Llorenç!

Pareix esser que s'empresa que arregla sa carretera de Mana - cor feia comptes que, per travessar de sa de Son Cervera a sa d'Artà i viceversa, se passàs per dos carrers d'es Camp Rodó. Havia entregat es plans a s'Ajuntament, però es nostros capdavaners no ho sabien, perquè SOLS NO S'HO HAVIEN MIRAT! Pareix ver?!

Sort que un grup de veïnats va fer passes per Ciutat i aconseguí evitar-ho.

Si heu de mester qualche cosa de s'Ajuntament i es Reglament diu que l'heu de sol·licitar amb una instància, vos convé molt més deixar-ho anar i enginyar-vos p'es vostro compte.

De totes ses que sé cert que li han enviades encara no n'ha contestada cap.

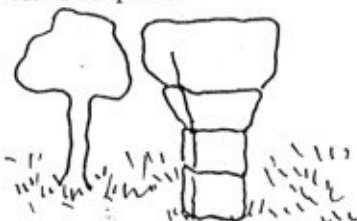
Es dia de Sant Josep, des de Béjar -a més de vuit-cents quilòmetres, tot dret- es germà Clapés me va telefonar per donar-me es "Molts d'anys". Es mateix dia, devora es poliesportiu, una alta personalitat política llorencina me va passar ran-ran i no va dir ase ni bèstia. Està ben vist que, avui, ses distàncies ja no són res!

Diven que aquest estiu en Gabriel Rosselló Bordoy ha de fer feina an es talaiot de s'Illot. Don per descomptat que es nostro Ajuntament, sempre preocupat p'ets assumptes culturals, i existint sa possibilitat de sortir an es diari i a sa televisió, li oferirà tota s'ajuda que estigui en ses seves mans.

A darreries d'es mes passat, una dotzena grossa de marcs ben enfabiolades anaren a veure es director de s'Escola perquè trobaven que feia colló que ets al·lots sortissen tan prest es capvespres. Deïm que a les dues i mitja -d'es Sol- no era hora de sortir d'escola! Les contestaren que si volien canviar res que cercassin firmes! I, enc que no hi hagi Associació, p'es barris, vos assegure que en cerquen!

Just arran d'es Safari, a mà dreta anant cap a Sa Coma, hi ha un talaiot mig tapat de mates. Com que es moviment de terres que se veu p'es seus voltants fa pensar que es seu futur no està massa clar, p'entura convendria que ALGU que pot fes passes, no fés cosa que passàs lo mateix que a Son Peretó.

Per acabar d'omplir es raconet que mos falta, posarem una frase que va dir no sé qui: "Vetua-el-món, ja fris que entrin es nostros per sebre qui són!".

El següent diàleg no passa d'ésser anecdòtic; però una mica ens pot orientar sobre el poder de la TVE.

UN.- Estic gelat, he vengut amb so móbilet i estic gelat, toca, toca!..

ALTRE.- Ca homo, heu fas una mica gros. No fa fred!.

UN.- Sí, ja heu veus, fa calor; bé supos que heu vares veure per sa televisió, però s'aire és fred, estic gelat.

Es a dir, "UN", inconscientment i per un moment va oblidar que la finestra de les sensacions tèrmiques és la pell i no la televisió.

Un JOC interessant: Que cadascú cerqui exemples semblants en sa actuació de cada dia (Per facilitar la lectura, per favor, les respostes en sobre sense cloure)

els
QUATRE
CLOTELS

I això que, seguint les dades de la UNICEF hi ha aliments PER A TOTS el que no hi ha és una distribució justa i solidària (mentre jo pugui menjar, va dir aquell altre...).

I de doblers també que n'hi ha!.

Els països sub-desenvolupats podrien satisfer ses necessitats bàsiques (alimentació, educació, salut...) amb:

20 milions de \$ anuals durant vint anys.

Els "GERMANS" rics (Països "desenvolupats") es gasten **20** milions de \$ CADA QUINZE DIES en armament.

Segons un recent informe de la UNICEF a l'any 79 (any internacional del nin, recordau?) van néixer **122** milions d'éssers; dels quals:

12 milions ja han mort

40 milions no arribaran als 5 anys. I tot això, de FAM !!

Els nins nats en els "països rics" aniràn a escola una mitja de **11** anys; mentre que els nats en els "països pobres" sols hi aniran una mitja de **2** anys.

(Vergonya cavallers!; va dir aquell).

"LA BASILICA DE SON PERETO"
"AFFAIRE SECRETARI DE SANT LLORENÇ"
"VIDA I CONEIXAMENTS DE CERTS REGIDORS" ...

Són possibles titulars de sengles "notícies".

A VEGADES

la sang és pren perquè sent
perquè estim.

I sent vergonya d'ésser persona
d'ésser d'aquí.

Després pens, hi ha motius?
o, és timidesa?.

GUILLEN FONT

la riquesa

No es mida pel volum de la cartera
la riquesa de l'home. La gaubança
no fruita en el bordell ni en la vacança,
ni s'ofega la fam dins la pastera.

La vida no és cantar "La Balanguera"
en el cercle tancat de l'enyorança,
sinó mullar l'esguard dins l'esperança
pujant a peu descalç per la drecera.

No em fa enveja el sarró ple de monedes,
ni la rialla cara, ni les sedes
amb què se tapa el rostre l'egoisme.

Més no vull bravejar de fortalesa,
car sé que m'acompanya la feblesa
i passa el meu camí ran de l'abisme.

Pere Orpí

ES RACÓ

Si no heu fetes panades
ni tampoc robiols,
donau-mos un ui de col
i farem sopes escaldades.

Es que no heu fetes panades,
o és que no me'n voleu dar?
Es xot que vàreu matar
tornarà ressuscitar
i vos matarà a sucades.

Es Vicari General
una carta m'ha enviada,
que si no mos dau panada
caureu en pecat mortal.

Joan Rosselló

DE SA PADRINA

fulles de bloc

CANÇONS D'UN ALLOT

Avui he vist un gall
Galaria Maragall
Demà sortirà el sol
Dormiré tot sol
Aniràs a l'escola
El gorrió ja vola
Escolta la padrina
No encalçaràs cap galina
Tot se ve, tot rima
El món és una petxina
Ara pots anar a dormir
Dóna una besada al padrí
Digues "bona nit"
Somniaré l'infinit
Dibuixaràs mil estels
Fades vendran amb blancs vels
Sentiràs la meva guitarra
Cantaré a la meva terra
Qualque dia se me'n portaran

Rafel Duran.

cinema-club

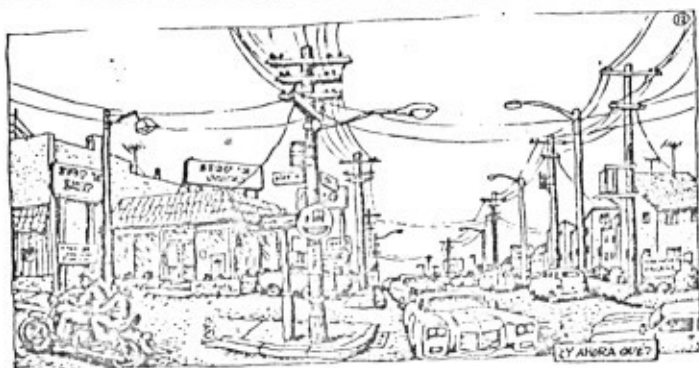
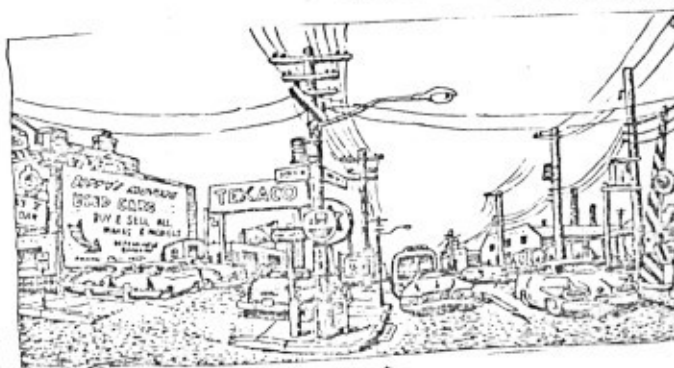
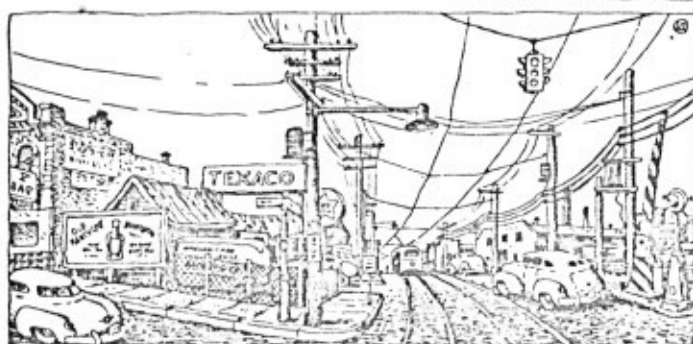
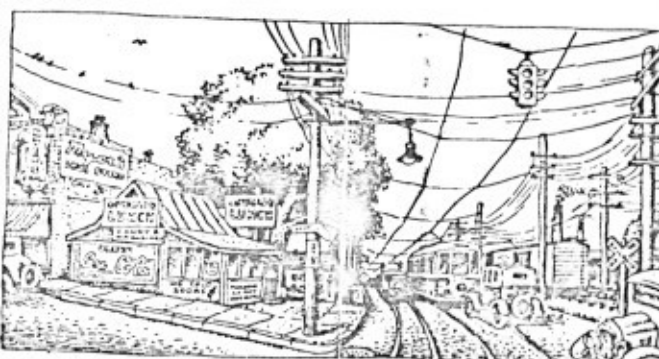
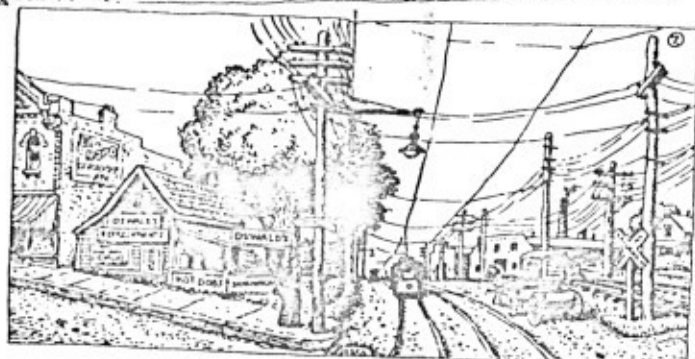
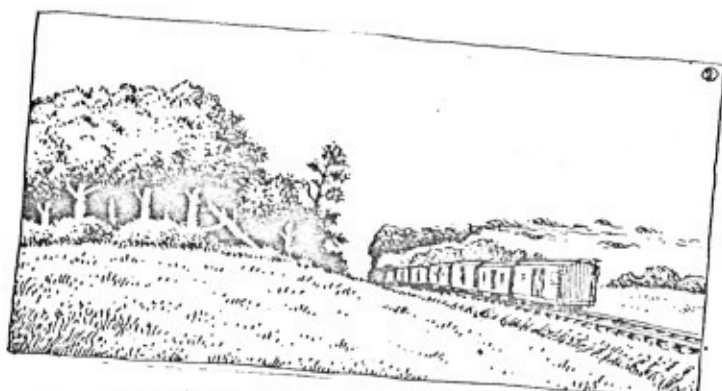
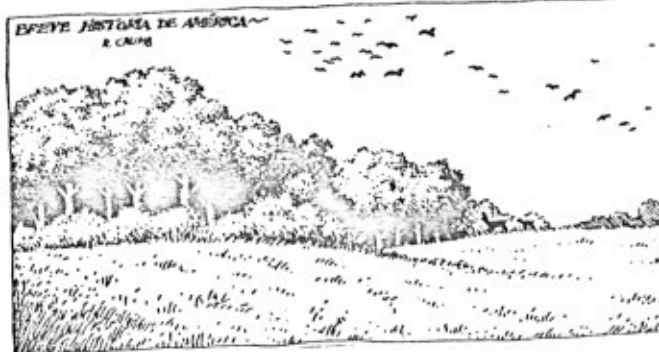
PROGRAMACIÓ DEL MES D'ABRIL

- Dies 6 i 7
"LA HUIDA", de Sam Peckinpah
- Dies 13 i 14
"PASCUAL DUARTE", de Ricardo Franco
- Dies 21 i 22
"EL GRAN CARA DE PALO"
de Buster Keaton
- Dies 27 i 28
"EL BAILE DE LOS VAMPIROS"
de Roman Polanski

Antologia Buster Keaton

Una història
d'allà, que potser
de per aquí.

MOLT BE, PERO...

I després
què?

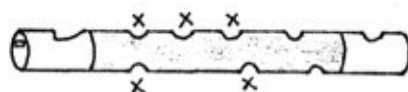
(De la revista "INTEGRAL")

**Instrument
tradicional
de mallorca**

m. galmés - j. cortès

FLABIOL (i var. dialectals fabiol, flòbiol, fobiol).

Instrument musical rústic consistent en un cano de canya o fusta (ametler, ginjoler), de llargada entre 12 i 35 cms., tallat obliquament a un extrem i amb forats pel llarg, que produeix un so semblant al de la flauta i sol esser emprat principalment pels pastors i per acompanyar certes festes populars.

X Aquets forats se tapen només amb una mà, quan se toca es tamborino. Si només se toca es flabiol, se tapen tots es forats amb ses dues mans.

Afegim a continuació l'escala del fabiol amb la digitació corresponent.

ESCALA DEL FLABIOL

Mà esquerra											
Dit gros	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○
index	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
mitjà	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
anular	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
petit	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
(1)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Forat negre = forat tapat.

(1) Aquets tres forats s'usen tocant amb les dues mans (quan hi ha el fabiol sol, sense tamborino ni xeremies).

(2) El LA baix i el RE alt no els fan les xeremies, però els usen els fabiolers per a fer requinyols = mordents.

El tamborino fa un DO baix (el mateix de la bruma)

A la part per on es bufa hi ha es broquet, que sol esser de taronger.

la bandera, l'escut... (3)

Una de les persones que han pres el tema de la bandera com a cosa pròpia i n'està molt gelós que ningú no li ho toqui, és Josep Segura i Salado. S'ha alçat fervent partidari de la del "castellet" i no consent que ningú expressi opinions contràries a la seva; si li fan retrets ell contes- ta, replica i torna replicar una i altra vegada, sols que la seva opinió sempre suri damunt la dels altres. Prenint com a base la concessió del rei Sanxo (1312) d'un senyal propi als jurats de Ciutat i agafant altres textos (la majoria ja publicats) i fragments d'ací i d'allà, tallant i cosint i fins i tot afegint als documents paraules de la seva fantasia, ha compost i donat a la llum un llibre amb el títol "El Regne de Mallorca. La bandera i l'escut de les Balears".

En Josep Segura és amic meu, però l'amistat no serà obstacle perquè com historiador li faci una sèrie de retrets i observacions al seu llibre. A bans he de dir que ell forma part d'un grup bastant nombrós de gent que comprèn des de polítics, passant per alguns "historiadors" despistats, fins a gent del carrer, que degut a una base o coneixements històrics molt febles, a l'hora de parlar de la bandera del rei Sanxo, no se saben situar a l'època medieval, és a dir, pensen amb mentalitat d'ara ignorant que en aquell temps la gent, la societat, la manera de viure, etc. eren completament distintes de les actuals. Encara seré més explícit: cercar una bandera, senyal o símbol "nacional" a l'edat mitjana, és com cercar-hi anticonceptius.

Aquell temps, època feudal com era aquella, els símbols o escuts personals del rei i senyor feudals eren també els senyals i símbols dels regnes, comarques o pobles on aquests senyors hi tenien jurisdicció.

A mitjan segle XIV era senyor jurisdiccional i feudal de Felanitx En Guillem Valentí de ses Torres. Per unes raons que ara aquí no cal explicar, l'any 1349 aconseguí del rei Pere el Cerimoniós un règim de pariatge mitjançant el qual exercien jurisdicció i es repartirien els bens a parts iguals i nomenarien els batles alternativament. (A partir del regnat del rei Pere els batles de les viles eren elegits anualment). Aquest règim durà escassament dos anys perquè s'hi oposà tot el poble amb els jurats al capdavant. Deien que anava contra la carta d'Unió i donà lloc a un plet escandalós. Aquí sols m'interessa destacar que quasi bé tots els testimonis que foren citats a declarar estan d'acord en afirmar que tot d'una que Guillem Valentí va haver conseguit aquest pariatge feu fer, com a símbol de jurisdicció, dos bastons o vares amb senyals reials i els seus propis que eren "tres torres blaves" fent-los entregar, amb gran pressa, al saig "car jo no vull que port bastó tot reial en la mia cavalleria". Altres testimonis diuen que varen veure el llibre de la batlia del pariatge així com també un segell de llautó, on havien estat pintats els dos escuts.

segell del Rei de Mallorca

Podria citar altres casos: el mes de setembre de 1465 el lloctinent general de Mallorca manà que donassin una bandera reial (la barrada) al comte de Quirra, que es trobava a Ciutat amb una galera i galiota armades per anar a combatre Maó, rebel·le al Rei, per tal com en dies passats fou entregada la bandera del comte a un capità d'altres dues galeres armades que ja havia partit (RP 3.43 f. 35 v).

Un altre cas succeí a Santa Margalida -que juntament amb Muro i Sóller formava part de l'antiga baronia dels comtes d'Empúries- en què en certa ocasió els jurats de la vila volien bastir un edifici públic (la casa de la vila?) i el senyor feudal ajudà a pagar les obres amb la condició que a una cantonada posassin el seu escut.

L'historiador Mateu Rotger a la seva "Història de Pollença" dona notícia d'unes controvèrsies sorgides en aquella vila l'any 1412 entre el batle reial i el batle de la porció de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, perquè aquest, al so de viafora volia treure "lo panó del Spital e lo

.../...

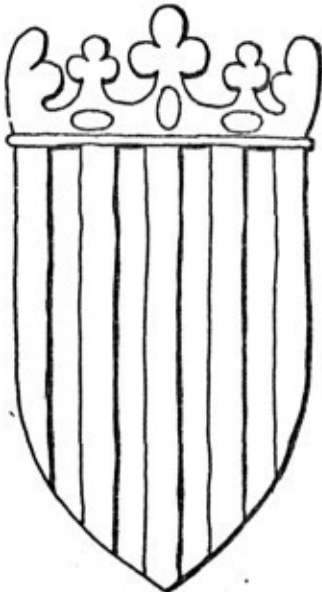
dit batle reyal havia-li dit que ell no soferria que hi anàs al dit viafora sinó la bandera reyal".

No cal dir que els escuts reials són els més nombrosos i apareixen representats per tot arreu, car el rei era el senyor principal i per damunt els altres.

A més dels escuts reials i els dels senyors feudals hi havia els nobles i certes persones de posició social alta que tenien els seus propis escuts. L'any 1332 Guillem Borda, castellà de Santueri, escrivia als procuradors reials de Mallorca demanant la seva paga; acaba la carta dient "e per ço com no havia lo meu sageil propi fiu sagellar la present lletra amb lo sagell d'En Berenguer Sunyer de Falanig" (aquest era el batle de la vila).

Encara queda per citar un tercer grup i és el dels escuts de les Universitats (llegiu Ajuntaments) locals. A les viles hi havia les Corts regentades pels batles, lloc on es ventilaven tots els assumptes del rei i del Regne; tota la documentació, des del segle XIV fins ben avançat el XIX, va segellada amb les barres soles. Els jurats i consellers locals administraven la Universitat de cada vila i ja des de molt antic també tenien

els seus segells propis que coincideixen amb els actuals: el calze i hostia a Felanitx, la mà amb un cor a Manacor, un onso a Campos, l'Agnus Dei a Santanyí, etc.

Això que deia un poc més amunt sobre el fet de segellar cartes "oficials" amb segells particulars, per manca momentània d'aquells o per equivocació, no fou tengut en compte pel doctor Bartomeu Font, el qual en el seu primer volum de la seva "Història de Llucmajor" afirma haver trobat, i el reproduïx, un escut local que representa una cabana, anterior a l'actual, que com sabem és una mà que porta un llum; opín que aquest darrer ha estat sempre l'escut de Llucmajor i que el trobat pel doctor Font, la cabana, és l'escut de qualque família d'aquella vila, que ben bé podria ésser la dels Taxaquet.

La coexistència a les viles dels dos escuts, el reial i el de la Universitat local, donà lloc als escuts actuals formats per les barres i el símbol de cada poble, encara que, com sabem, això només passa en certs casos i no a totes les viles, les

quals (Campos, Sóller, Manacor) segueixen usant únicament el símbol local. Dels "combinats" ja se'n troben documentats des de molt enrera. Josep Capó, al seu recent llibre sobre la història de Santa Maria del Camí reproduïx un inventari de 1586 on ja es parla de l'escut de la vila:

"Item un pali de vellut vert ab figura de Santa Margarita, flocadura groga y vermella per frontal ab armes de cada part de les barres de Aragó y una figura en cada un de Nostra Senyora".

Entre aquests escuts locals de les viles, la Ciutat de Mallorca no era cap excepció i per això tota la documentació que surt dels jurats de Ciutat va segellada amb l'actual escut quarterat de les barres i castell. La duplictat del càrrec -jurats de Ciutat, jurats del Regne- ha estat la base perquè la gent i falsos historiadors hagin cregut que aquest escut també representava tot el Regne (llegiu Mallorca). Si els jurats de Ciutat empraven aquest escut era perquè realment i de fet era el seu propi i no el del Regne, com jo que abans de ser mallorquí primer som felanitxer... Ja he advertit que aquest escut quarterat se'l veu representat a les cobertes de llibres, claus de volta i altres indrets d'edificis ciutadans. Aquesta bandera amb les barres, franja blava i castellet usada a l'actualitat és un invent modern, no pot representar de cap manera totes les balears i ni molt manco és el segell o "senyal" concedit pel rei Sanxo el desembre del 1312 a petició única dels jurats de Ciutat i no a petició d'altres organismes i entitats del Regne, com s'ha dit també darrerament.

de cinema. per feliu blau

RECORDANT RENÉ CLAIR

El 15 de març de 1981 va morir a París, als 82 anys, René Clair, el més conegut dels directors de cinema de la seva època.

De petit va sentir la vocació literària, volia ésser escriptor i poeta, i va entrar al món del cinema com a actor, ofici en el qual fracassà. A través de les seves pel·lícules es poden veure ses constants, que són: poesia, humor, ironia, nostàlgia, amor i amistat, i quasi sempre en el seu escenari: París, ciutat de la llum, que ell mitificà.

Clair es donà a conèixer en el cinema mut: "París dormido" (1925) i "Entre-acte". El 1930 filma "Bajo los techos de París", que va ser el primer èxit del cinema sonor. "El millón" (1931) és la seva obra mestra d'abans de la guerra, i tracta sobre un bitllet de loteria perdut.

A Londres fa "Un fantasma en el Oeste" (1935) i a Hollywood "Me casé con una bruja" i "Sucedió mañana".

De tornada a París crea "El silencio es oro" (1947), amb Maurice Chevalier, un homenatge al cinema mut que en un principi ell defensava enfront del sonor. Després "Belles de nuit", "La belleza del diablo" i "Mujeres soñadas" (1952), on predomina el somni a la realitat.

El 1955 estrena "Las grandes maniobras", que conta les aventures d'un oficial seductor. "La puerta de las lilas" (1957), on dos ganduls troben un assessor a ca-seva.

El 1962 va entrar a l'Acadèmia Francesa sens haver escrit cap retxa, sols amb les seves imatges. Va definir la paraula "CINEMA" al diccionari de la llengua francesa.

La seva darrera obra va ésser "Fiestas galantes" (1965), que va passar desapercebuda.

Qualcú va escriure d'ell: "Es un clàssic en vida; un cervell lluit; l'elegància; la delicadesa; el bon gust; la cortesia. René Clair quasi no alberga matèria. Dins ell només hi ha llum i amor. És la modestia, l'harmonia.

-oOo-oOo-oOo-oOo-oOo-

LES MILLORS

Les millors pel·lícules espanyoles, segons la crítica, dins l'any 80 són:

"Gary Cooper que estás en los cielos"
"Opera prima"
"El hombre de moda"
"La verdad sobre el caso Savolta"
"Arrebató"

de Pilar Miró
de Trueba
de Méndez Leite
de Antonio Drove
de Zulueta

LA EQUITATIVA

asseurances

ALFA

màquines de cosir

BEPNAT POLIT

Cardassar, 17

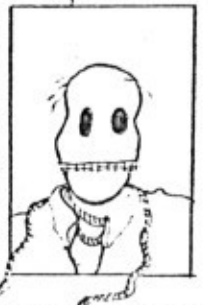
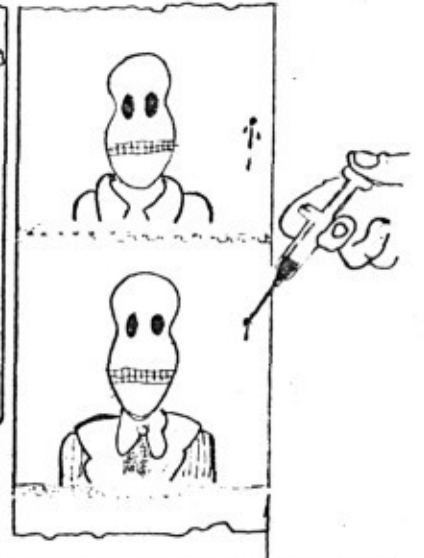
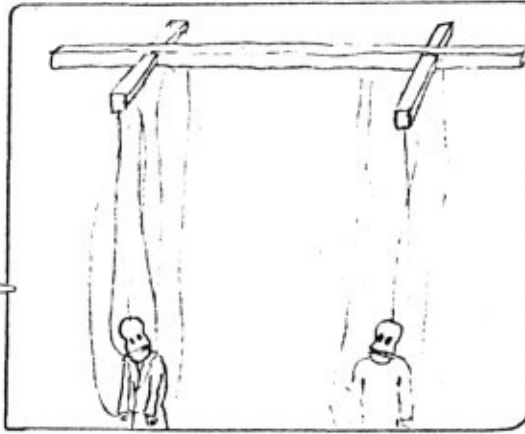
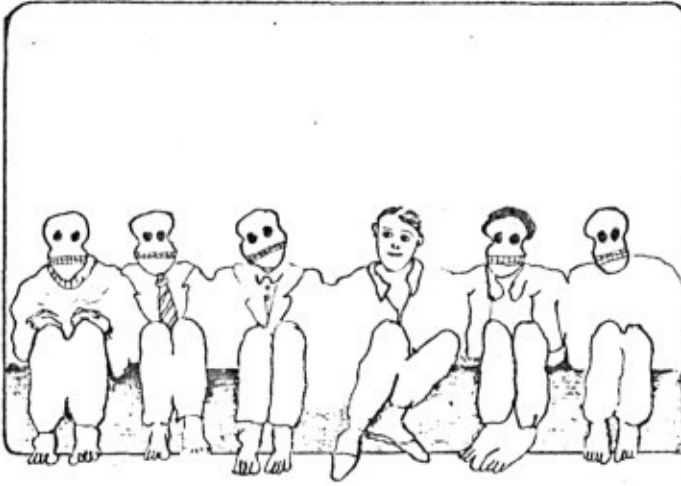
Francisco Umbert Perelló

CA'N XESC

Reparaciones Eléctricas del Automóvil

c/. Clavel, 20 — Teléf. 56 90 67

SAN LORENZO (MALLORCA)

Carrita

costumsES SOLPAS PER FORAVILA

Quan ve aquest temps encara me record de quan era jove i anàvem a fer es Solpàs. Era com anar a fer una excursió. Preparàvem es carretó amb vela, que era propietat de l'Església, sa botilla plena d'aigua beneïda, sa pa nera i es covo per a posar ets ous i es formatge que mos daven per ses possessions: Pocafarina, Son Segre, Sa Real, sa Muntanya... Hi havia algunes famílies que estaven encarregades d'acompanyar-mos a fer ses voltes. Hi posaven sa bístia.

Començava es dilluns de capvespre amb sa volta d'es Revellar. Arribàvem i lo primer que trobàvem era es ca, que lladrava amb tota sa força. Tot d'una venia l'amo o sa madona: "Alabat sia Déu" o "Alabat sia el Santíssim Sacrament". Responíem: "Per sempre sia alabat". Mos daven es "Bondia tenga", saludaven el Sr. Rector i el Sr. Vicari i canviàvem impressions: demanàvem si estava bona sa família, si s'anyada anava bé,... en fi, ses coses de foravila.

Sa madona deia: "Ala, que no entren a beneir-mos?". Ja tenia es llum d'o li preparat i es capellà se posava a resar. Acabant s'oració donava es molts d'anys i ses madones treien de dins es rebost un paner d'ous i alguna peça de formatge. "Que Déu vos ho pagui amb salut".

Així era tota aquesta setmana després de Pasqua. Es sol començava a enca lentir; s'anyada anava creixent; ets arbres s'omplien de fulles; ses ovelles ja volien sestar perquè es sol ja cremava. A algunes possessions, si arribàvem a migdia, mos convidaven a dinar.

Podem acabar amb algunes estrofes que cantaven es Salers, que eren es joves que havien de fer un ball es diumenge de l'Àngel. Havien anat a cantar per ses cases de foravila.

Sa panada m'heu de dar
grossa i afavorida.
Si deis que no és beneïda
noltros menam s'escolà
i a darrera es capellà
i la beneirà enseguida.

Si no n'heu fetes panades,
ni coques, ni robiols,
donau-mos un parell d'ous
i no haurem vengut debades.

Fadrina qui donarà
panada grossa bastant
la farem seure davant
en es ball que se farà.

Jo tenc sa mà que em fa mal
de gratar davall sa porta.
Sa panada és lo que importa
o sino ja mos n'anam.

I així acaba aquesta petita història que vivírem en temps de quan jo era al.lot. Ses coses han canviat, perquè ses coses del món passen, però hi ha una cosa que no acaba mai: s'Amor de Déu.

Però, diven que no hi ha temps que no torni.

Recordant ses coses d'es nostre poble, an es "Santuario del Castañar",
l'onze de març de 1980,

Germà Francesc Clapés

ELECTRODOMESTICS
I
FONTANERIA

ORDINAS - FEBRER

Major, 22 - T. 569100

**banco español de crédito
BANESTO**

LA MAYOR EMPRESA BANCARIA
DE ESPAÑA, A SU SERVICIO.

CARTES

Senyor Director: desitjaríem veure reproduïda en la secció "cartes al director" aquesta que li adjuntam, signada pel "Grup de Preveres dels primers dimarts".

Gràcies per la seva acollida.

-ooo-

La nit del 23 al 24 nosaltres, com tots, patírem la vergonya dels fets i l'angoixa de pensar que poguessin desaparèixer les nostres Institucions democràtiques i les llibertats bàsiques del nostre Poble.

Però també, com capellans-cristians, patírem i patim la vergonya i l'angoixa de veure que la Jerarquia no ha donat, ens sembla, la resposta valenta, clara i puntual, que la gravetat del moment demanava.

Ens preocupa el passat, el veure que l'Església va perdre una ocasió -n'ha perdudes tantes!- de posar-se obertament al costat de la Llibertat i del Poble. Si les coses haguessin sortit d'altra manera, ¿haguessin perdut l'ocasió de posar-se vora el poder triomfant?

Però ens preocupa encara més el futur. S'ha vist ben clar que la malmesa democràcia nostra, a l'hora de jugar-se l'existència, no pot comptar amb l'Església Jeràrquica, amb tot i ser un dels poders més forts, per moral que sigui, a l'hora de definir la nostra història.

No ens podem enganyar: Si els Bisbes arribaren tard i jugaren fluix, ¿és simplement perquè no els interessava? Massa han demostrat que quan creuen que una cosa pot tocar els seus interessos (ensenyament, divorci...) saben arribar molt abans de que entri la llei a les Corts.

No ens podem enganyar: Hi pot haver qualche bisbe democràtic de debò, el nostre, gràcies a Déu, n'és una bona prova; però la Institució Jeràrquica no sempre es decanta eficaçment de les dictadures. També hi ha les excepcions fins al martiri que tots coneixem.

Davant aquesta trista realitat, nosaltres, des de la nostra petitesa, voldríem fer saber:

- 1er.- Que els Bisbes són una veu, però no són l'única veu, ni tota la veu de l'Església i, per desgràcia no són sempre, la veu més propera a l'Evangeli.
- 2on.- Que l'Església és un medi de salvació i quan es converteix en un fi, anant a salvar-se a ella mateixa, pot arribar a ser un obstacle per les llibertats d'un Poble.
- 3er.- Que l'Església, quan es mira a ella mateixa en lloc de mirar el Poble, cau en el mateix egoisme i partidisme que ella, amb tota raó, critica en altres institucions.
- 4rt.- Que l'Evangeli és compromís i risc i per tant la prudència, feta diplomàcia, és una jugada per a conservar el poder.
- 5è.- Que, perquè estimam l'Església ni més ni manco que molts d'altres, però amb un amor crític que ens duu a dir la veritat tal com la sentim, volem que els Bisbes sapiguin que a nosaltres ens dol la seva, tal vegada, covardia o excessiva prudència.
- 6è.- Que nosaltres, que també som Església i Poble, malgrat els nostres defectes i limitacions, volem lluitar, al costat de tants d'altres, per les llibertats del nostre Poble, com imperatiu del nostre ser cristià.

Grup de preveres dels primers dimarts

SERVEI DE PSICODIAGNÒSTIC I ORIENTACIÓ PROFESSIONAL, GABRIEL GENOVART S. Diagnòstic i tractament de les dificultats d'aprenentatge i retard escolar. Rehabilitació dels trastorns i deficiències del llenguatge. Problemes emocionals de la infantesa i l'adolescència. Exàmens psicotècnics i orientació professional per a estudiants de EGB, BUP, COU i FORMACIÓ PROFESSIONAL. Servei d'informació per a l'estudiant.

Carrer Sant Crist, 10

MANACOR

T. 55 07 88

COM DECLARAR-SE **objector** DE CONSCIENCIA

Es important, abans de donar el pas, posar-se en contacte amb el grup d'objectors més proper, per si hi hagués algun problema.

Totes les Caixes de Reclutes tenen una circular del Ministeri de Defensa per la que se'ls mana concedir la incorporació ajornada "als que es declaren objectors abans d'incorporar-se a files". Un cop rebuda la citació, s'ha d'anar a la Caixa de Reclutes que et pertoca, i en aquell moment poses de manifest la teva condició d'objector.

En cap moment s'ha d'anar al CIR (per més que t'ho diguin). Tots els tràmits es fan a la Caixa de Reclutes, i consisteixen en signar la incorporació ajornada. És possible que us facin algunes preguntes, que heu de respondre com cregueu, segons cada cas. De totes formes, aquesta mena d'interrogatori no té cap valor jurídic en aquest moment. Més endavant tot això quedarà controlat per la llei.

CIRCULAR DEL MINISTERI DE DEFENSA

"Asunto: Situación de los objetores de conciencia. De acuerdo con lo ordenado por el Sr. Ministro de Defensa, en lo sucesivo se tendrá en cuenta:

- 1.- La situación de incorporación aplazada, hasta la promulgación de la ley en estudio, se hará extensiva a cuantos aleguen al incorporarse ser objetores.
  - 2.- Igual tratamiento se dará a los amnistiados.
  - 3.- Esta medida se aplicará también a los posibles casos surgidos durante la incorporación del Reemplazo de 1976, 4º llamamiento.
  - 4.- Los objetores con incorporación aplazada quedarán dependiendo de las Cajas de Reclutas.
  - 5.- Cuantos reclutas o soldados en filas aleguen ser objetores, pueden solicitar licencia temporal, sin abono de tiempo, hasta la promulgación de la citada ley, acogándose a las disposiciones que regulan el derecho de petición y continuando prestando servicio hasta la resolución del expediente.
  - 6.- A efectos estadísticos, las Cajas de Reclutas, unidades, centros y dependencias, remitirán dentro de los seis días siguientes a la concentración en caja de cada llamamiento la relación numérica por cada caja de reclutas de los mozos objetores -Alegaciones a los cuerpos cuando se produzcan-. -Relación numérica de amnistiado según la ley 46/1977 indicando Caja, reemplazo y llamamiento.
  - 7.- Por una sola vez, incluido el R/76-4º número total de objetores de cada caja con incorporación aplazada expresándolos por reemplazos y llamamientos.
- Para cumplimentar lo dispuesto en el párrafo primero del apartado seis, deberán remitirse por VF a esta subinspección las correspondientes relaciones numéricas, en el plazo de seis días que se indica y el resto de las alegaciones en los cuerpos y CIR cuando se produzcan.
- Asimismo se cumplimentará lo ordenado en el apartado séptimo, debiendo remitirse su resultado antes de seis días a partir del recibo de ésta orden.

Noviembre de 1977"

Grup d'objectors de Mallorca

crònica informal

No seria de justícia afirmar que el primer ple del nou secretari va despertar un gran interès per part del respectable. Ens ajustaríem més a la realitat si afirmàvem que, pel número d'assistents -menys que els altres dimarts- el poble passa de secretaris, d'Ajuntaments, d'urbanitzacions i de tot lo que no hi té veu ni vot. Erem tres, i un d'ells acompanyava un dels protagonistes. Feis-vos compte!.

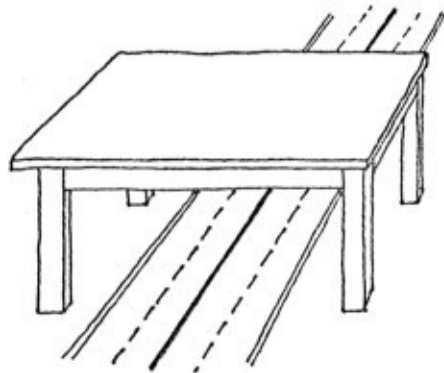
El batle, com a bon amfitrió que és, abans de tot va presentar el nou secretari, N'Antoni Gual. A mi em va sorprendre un poc, perquè com que el mes passat havien acordat agafar-ne un de foraster... Se veu que no n'aprendré mai!.

Els tres primers punts no sé de què anaven. Varen dir que l'any passat ja n'havien parlat però que no ho havien redactat bé. Pareix ésser que procuraran aquesta vegada fer-ho millor. Germanets, i què voleu que vos digui? Així ho digueren i així ho pos. No em doneu les culpes a mi i pensau que, aquí, les coses es fan així!.

El quart anava d'ordenances. Quedaren que ho pujaran a tot un poc. Havien dit de pujar la recollida de fems un 5%, però el secretari ho trobà poc i posaren un 10%. Tanmateix... Ah! El regidor Girart manifestà que els tractors no havien pagat mai. Au idò, tampoc no pagarn enguany, contestaren els altres fent capades. Tot sigui per l'agricultura!

Els punts cinquè i sisè tampoc no estaven ben redactats i digueren que bé..., que el Ple passat..., que en fi..., que amb una paraula... i ja està dit tot! Vetua-el-món, i que no sabien escriure el mes passat! Ell ens botaren cinc punts per damunt i sols no ens vàrem tèmber de lo que deien! Fent averiguacions pel meu compte he pogut aclarir que aquests dos punts tractaven del nou secretari i de lo que havia de cobrar. Supòs, benvolguts lectors, que tractant-se d'això, ja no vos ve de nou!

El que feia set era sobre el parc de Cala Millor. Digueren de comanar els plans a l'arquitecte municipal o als del Consell, segons els preus. L'Ajuntament pagarà els vuit milions que hi manquen -els veïnats n'han ofert quatre- i llavors els cobrarà als calamillorers amb contribucions especials. Que els deus de les finances il·luminin el recaptador, no fos cosa que passàs com a les normals i ho haguessen de pagar tot els llorens! El regidor Baucà era d'aquesta mateixa opinió i així ho va manifestar una partida de vegades. Cansat, el regidor Perales li va dir que ja no en volia sentir parlar pus. "Idò, surt defora, si no en vols sentir parlar", li contestà l'al·ludit. "Ja sortiràs tu!", replicà En Perales, a lo que algú sol·licità al president que fes valer la seva autoritat per posar un poc d'ordre. Figurau-vos quines sol·licituds! El batle optà per seguir l'ordre del dia, i acordaren el que hem posat al començament del punt.

Els punts vuit i nou eren de pur tràmit, i feien referència al canvi de dia de les permanents i a la lectura d'una circular del Consell sobre xiringuitos.

El punt deu tractava de l'entrega de la urbanització "Sa Màniga". Segons l'informe de l'aparellador no hi ha anomalies i tot està bé, llevat de quatre clots que el tapar-los no pas-sarà dels cinc mil duros. En lloc de fer-los tapar a l'empresa urbanitzadora, l'Ajuntament, com que no hi ha gaire feines, els farà tapar i llavors presentarà factura.

Així mateix, a simple vista pareix que n'hi ha més de vint-i-cinc mil pesetes de desperfectes, eh? Es veu que no nos n'entendem gaire d'aquestes coses. Quedà aprovat, clar, per UNANIMITAT.

El següent era sobre la contractació de dues places d'auxiliar administratiu. Pareix ésser que ja estava acordat fa devers mig any però, naturalment, estava mal redactat! Ja ho val!

Per ajudar al nou secretari a fer els pressuposts d'enguany acordaren llogar un auxiliar de Capdepera que, per lo vist, n'és tècnic en intervenció. No parlaren de preus ni de dies.

.../...

.../...

Amb un cop d'originalitat que va deixar sorpresos els assistents, el batle va proposar sol·licitar el Premi Nobel de la Pau pel Rei don Joan Carles, passant a ser la primera entitat d'Espanya que pren tal acord. Els regidors no dubtaren en aprovar-ho decididament.

NOTA PERSONAL És una gran sort que hagi començat aquest secretari de Son Cervera. Així, mentre arriba el definitiu -si arriba-, se podran aprovar totes aquelles coses "dubtoses" per una persona aliena als entramaliats entre Cala Millor i Sant Llorenç. En aquest ple, per no anar més enfora, ja s'han aprovat dos punts tan conflictius com l'entrega de la urbanització "Sa Màniga" i el famós -per no posar un altre adjectiu- parc.

Josep Cortès

denous

Durant el primer trimestre de 1981, a Sant Llorenç i a Son Carrió hi ha hagut una bona partida de nous vilatans. Vet-los-aquí:

Antonio García López i Antonia López Marín, residents a Son Carrió, han tengut una nina i li han posat per nom Angeles.
 N'Andreu Jaume Sard i Na Francesca Riera Frau també han tengut una nina: Na Francesca.
 En Miquel Santandreu Riera i Na Maria Sureda Salas, per canviar, han tengut un nin, que ha nom Mateu.
 La de N'Amadeo Bauçà Esplugas i Na Margalida Galmés Bassa, com les dues primeres, ha estat una nina: Na Francesca.
 I També la d'En Jaume Caldentey Riera i N'Antònia Bauçà Rotger. Li diran com a sa mare: Antònia.
 N'Antoni Llinàs Llull i Na Margalida Ballester Jaume, per nivellar més la cosa, han tengut un Miquelet.
 En Sebastià Jaume Riera i Na Pilar Mascorda Barrutieta han tengut un altre nin: N'Alejandro.
 En Bartomeu Soler Arrom i Na Pilar Nieto Díaz han augmentat la família amb una Clàudia.
 N'Isabel Servera Rosselló ha nascut a Son Carrió i és filla d'En Jaume i de N'Isabel.
 En Bartomeu Adrover Veny i Na Catalina Llinàs Ballester han tengut un nin i li han posat per nom Antoni.
 Na Catalina Mesquida Melis ha donat a llum a un nin, en Sebastià. Son pare és En Gabriel Planisi Sureda.

A TOTS ELLS: ENHORABONA!

-oOo-oOo-

Com a contrapartida, també hi ha hagut defuncions abastament:

Na Bàrbara Sureda Sansó (Pisca)
 En Rafel Genovart Puigrós, de Son Carrió
 Na Maria Sanxo Riera (Siula)
 Na Matilde Tous Perelló, de So'n Soler
 En Melcior Riera Riera (Arianyer)
 En Bartomeu Sureda Riera (Xaret)
 N'Antònia Bauçà Riera (Parrina)
 En Miquel Muntaner Sureda
 Na Margalida Nadal Girart
 N'Isabel Fons Veny (Punta)
 En Joan Caldentey (Pinxo), que va morir a la India.
 QUE DESCANSIN EN PAU

-oOo-oOo-

Tres colles han decidit fer s'esclafit:

En Jesús González Santandreu i Na Isabel Melis Brunet
 En Juan Mayol Juan i N'Antònia Nadal Frau
 En Pere Nebot Massanet i N'Aina Maria Pont Llull
 QUE ELS DÉUS ELS SIGUIN PROPICIS, i a veure si tombam el cens a favor nostre!

Aina

C. D. CARDASSAR

Abriré esta narración mensual con la del partido alevín jugado el pasado sábado 28 de marzo, entre el Badia de Llevant y el Cardassar. Se ha jugado de poder a poder, poniendo, como es su costumbre, el máximo tesón ambos equipos. Es de admirar el esfuerzo y acierto que han tenido los de Cala Millor para formar un equipo, que siendo el primer año que toma parte en competición, lleva una buena clasificación y juego bastante agresivo. A ellos se supo imponer un Cardassar, aprovechando sus contra ataques, unas veces con pelotas largas y otras con jugadas elaboradas por su ala izquierda. A mí ver también llevamos el santo de cara, pero como en fútbol todo contabiliza, se ha ganado con un claro tanteo de cuatro goles a uno.

SEGUNDA REGIONAL, día 15 de marzo.

Merece especial mención el partido Sineu - Cardassar, que mas que de fútbol fué una batalla de injurias entre público y jugadores, degradando totalmente el deporte. Esperemos que el técnico del Sineu no repita en próximas ocasiones el mal planteamiento que tuvo: gastó más dinamita en injuriar y maltratar a un determinado jugador, que en defender su propia puerta. Entonces aprovechó el Cardassar para meter dos goles, el primero de Nadal a pase de Salvador, y el segundo el mismo Salvador se anticipó a la defensiva, subiendo el marcador al 0 - 2.

Faltando diez minutos para finalizar el partido, con el equipo de Sineu totalmente desfondado, derribaron a Nadal dentro del área y al primer toque se decreta penalty. Cuando el árbitro contaba los pasos reglamentarios, gracias a los "buenos consejos" de los jugadores locales, pita falta fuera del área con barrera incluida.

El colmo de la desfachatez estuvo a la entrada de los vestuarios, al intentar entrar un jugador por bando, cumpliendo decisión arbitral, el Sr. Presidente del Sineu, casco de botella en mano, fué a saludar nada menos que al del bando contrario. Este mismo Sr., media hora más tarde, se quejaba de haber perdido sus gafas, y yo me pregunto ¿No eran las gafas y las ganas de brindar saludos semejantes lo que tenía que haber perdido?

Aunque en esta ocasión se ganara, considero que es un partido para olvidar, por los rasgos antideportivos que tuvimos los del público.

Día 22 de marzo

El partido de este domingo fué la cara y cruz del pasado. Ante un Marratxí muy correoso y bastante técnico cedimos un punto, el primero de la temporada en nuestro feudo. Perdimos en calidad y ganamos en deportividad.

Día 29 de marzo

En partido matinal, el Cardassar se enfrentó al "Virgen de Lluch", barriada palmesana, que por incorrección del público ha sido vetado por el Colegio de árbitros. Por ello había cierto nerviosismo por lo que podía pasar, con un árbitro elegido a dedo, aunque fuera de conformidad por ambos clubs. El desarrollo fué normal y una vez más se repartieron puntos. Soberbio partido del Cardassar, con un único punto lamentable: la lesión del portero Rafael, que en jugada fortuita chocó con un contrario. Le deseamos un pronto restablecimiento.

M. Sureda

Sant Llorenç d'es Cardassar

De resultes de la reunió celebrada el divendres vint-i-set de març, la Directiva del Card, Centre Cultural, queda constituïda així:

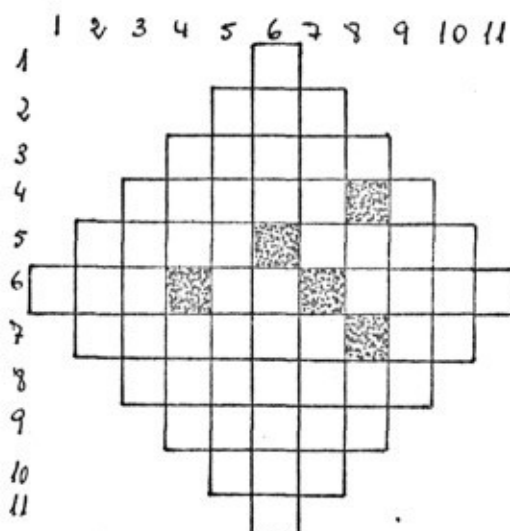
President	Antònia Pont Planisi
Secretari	Rafel Duran Domenge
Tresorer	Josep Cortès Servera
Vocal	Bartomeu Massanet Gayà
Vocal	Joan Jaume Barrada

Actualment hi ha estructurades cinc seccions autònomes, els representants de les quals són els membres de la directiva. Pel mateix ordre corresponen a les seccions de: Excursionisme, Card infantil, Flor de Card, Card en Festa i Cinema-Club.

Si hi ha qualque grup que vulgui constituir alguna altra secció, ho pot comunicar a qualsevol membre de la directiva.

Quan els socis del Centre, que són els de les seccions autònomes, hagin de menester material comunitari es poden posar en contacte amb el tresorer.

si lleu... per m.galmés

HORIZONTALS. 1-Símbol químic del vanadi. 2-Part del vestit que cobreix el cap. 3-Fardell. 4-Abaixar una vela. En números romans, cinc. 5-Paga de vestir per estar per casa. Avariciós. 6-El paradís, el sojorn dels benaventurats. Consonants. Encès d'ira. 7-Que s'esdevé per atzar. Cara del deu marcada amb un punt. 8-Capítol solc. 9-Grup d'individu que persegueixen un mateix fi. 10-Mancat d'humitat. 11-Consonant.

VERTICALS. 1-Símbol químic del carboni. 2-Boca còrnia d'alguns animals. 3-Profunditat, fondària. 4-Nota musical. 5-Acció de fer volar un pont, etc., en plural. 6-Deu de... Possessió del terme de Sant Llorenç. 7-Fig. inspiració d'un poeta. Que no és ec

losiàtic. 8-Cent. Sue de raïms fermentat. Pronom. 9-Pal llarg i prim. 10-Tallat errant. 11-Consonant.

C A C E N T A U R E B D
E F C D G H I L J P K L
M O A S R S L T E U V
X R P S I C S I P R I Z
Q P R A A B A U C S C D
E S I E R I S G R A E E Ç
D L C A B T I E Q U F R
N A D O R I T A U R E A
G A R D I E A E A Z U M
E S M R Q U R I R D O T
A C L A U L I L I C U J

Els noms de deu Constel·lacions.

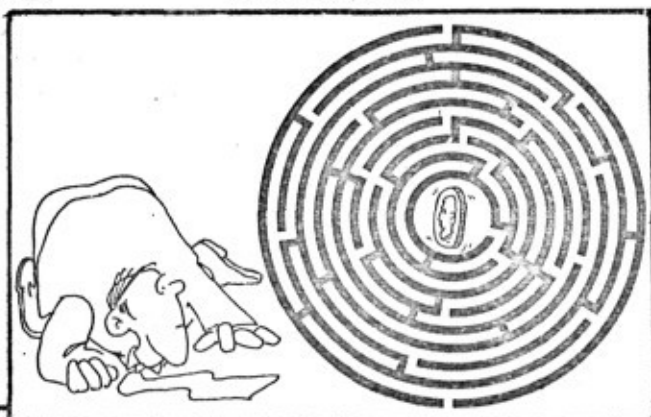
ENDEVINALLA

Un jalet arrufadet,
Per davall una paret,
tot ple de punxes de cap.
Enc que li dàsseu tot el món,
no vos ne donaria cap.

FUGA DE VOCALS

Q.. H.LT BR.V.J., D. Q..LQ..
P.RT C..X.J.

Quin camí haurà
de recorre a-
quest seño per
recuperar la se-
va moneda?.

SOLUCIONS

-- QUI N'ÉST D'AVE-
-- DE CRUQUE
-- PART COIXEJA.

V
A
V E L
S O L I C
A V A R
O A V A
I R A T
C A S U A L
T V A L
O I C E T
S E C
R

C E N T A U R E
C C
A S
P S I C I S
R A V
S C
E R A V E
J U E I
T A U R E
V V
R R
I I

darrera plana

FLOR DE CARD

Bolletí-revista del Card, centre cultural de Sant Llorenç des Cardassar, carrer Mn. Galmés, 67. Març de 1981. Número 56. Dipòsit legal 76573 Director: Bartomeu Domenge i Amer. Cap de redacció: Josep Cortès i Servera

COL.LADOREN

Tresoreria i difusió: Guillem Quina. Confecció: Elisabet Nicolau.

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

TAULA

Portada

2	Espanya és diferent
2	Cristians opinen sobre el divorci
4	Espipellades
5	Els quatre clotets
6	La riquesa
6	Es racó de sa padrina
6	Fulles de bloc
6	Cinema-club (programació d'abril)
7	Una història d'allà...
8	Instruments tradicionals de Mallorca
9	La bandera, l'escut,...
11	De cinema (René Clair)
12	Càrritx
13	Costums (Es Sclopàs)
14	Cartes
15	Objectors
16	Crònica informal
17	Denous
18	C. D. Cardassar
19	Si lleu...
20	El progrés

el progrés

Rafel Melis

Progrés: Acció d'anar endavant, d'avançar d'un grau a un altre de superior. Actualment, ¿és aquesta la definició que podem donar al progrés que estam experimentant? Moltes vegades estic en dubte de on és el progrés i de que si podem dir progrés a aquesta sèrie de coses que vaig a exposar:

Política. La primera meta que tenen tots els sistemes de govern són, sens dubte, els drets humans. Sempre que es dirigeixen al poble aniran a primera línia. Es faran reunions, conferències, mítings, ... sempre de cara als drets humans. La llàstima és que la majoria de vegades no es posaran en pràctica.

Armament. Els països de tot el món estan invertint milions i milions de pessetes en la compra d'armament. Altres estan rebent ajudes econòmiques per compra d'armament, mentre la població civil no té ni per menjar.

Economia. L'actual situació econòmica de la majoria dels països industrialitzats de cada dia és més crítica.

Treball. S'ha muntat un sistema d'explotació on la classe obrera de les empreses grosses n'és la més afectada: especialistes, horaris, mides standard, feina en sèrie... La xifra actual d'aturats a la C.E.E. és preocupant i, segons estadístiques, augmentarà de cada dia més.

Contaminació. Aigües, aire, ... tot contaminat gràcies als grans invents: cotxes, avions, fàbriques, centrals nuclears, etc.

Urbanització. Els nostres paisatges, a la volta d'uns quants anys, seran els hotels, xallets, apartaments o muntanyes pelades sens cap tipus de vegetació.

Medicament. No parlem de drogues en concret. Parlem del medicament, l'actual droga de la societat.

Després d'haver exposat aquesta sèrie de coses estic més en dubte sobre on és el progrés, si aquí, dins el món industrialitzat o allà, a una tribu africana apartada de tota civilització.

Bartomeu Matamalas
Antoni Sansó
Varis
Josep Cortès
Guillem Pont
Pere Orpí
Joan Rosselló
Rafel Duran

Guillem Pont
Maria Galmés
Josep Cortès
Ramon Rosselló
Felip Blau
Guillem Nadal
Francesc Clapés
Preveres Ier.dima
Grup de Mallorca
Josep Cortès
Aina
M. Sureda
M. Galmés
Rafel Melis